

נמתק נהדר

ראשיהממשלה יהושע בן נון ישב במישרו מול כיכר רחב ביריחו, ועלעל בתוכיר סודי שהועבר אליו. התוכיר העלה האשמות חמורות כלפי פקידים מסויימים, ובייחוד נגד מנכ"ל חברת נתיבי יריחו, אדם בשם עכן בן כרמי (לשעבר קרמילוביץ). נאמר בו כי בן כרמי מעל בכספי המדינה, העביר לרשותו הפרטית ציוד שהוחרם מידי האויב, ואף מטלטלים אישיים.

המיסמך לא מצא חן בעיני ראשיהממשלה. מחברו השתמש בביטויים חריפים, כגון "וימעינו בני ישראל מעד", "עשה נבזה בישו רא"ל" וכיוצא בזה. הביטויים החריבים על העיתונות הפנסיונית נית.

המדינה בשנותיה הראשונות. האנשים הרגונים, שעמדו מן הצד וראו את הנעשה, החלו מרגישים שהם כסילים ולא יוצאים. המושחתים עלו לגדולה, פירסמו את מזלם בצריכה ראוותנית, הפיכו נושא להערצה וזחיקוי.

תחילה עוד היו אנשים שהתריעו על השחיתות, כמו מבקר הסיכנות היהודית. אמיל שמורק המנחה, הם חוסלו וסולקו. לוי אשכול הצהיר שאין לחסום שור בדדי שו. תוך קיום איסור תנ"כי זה, נחסם פיהם של המבקרים.

לכן מוכן חרוף האף של הציבור, הכא בימינו במקום ה' אפן של הציבור מריח את ריח הרע קבון. ריח של שחיתות, ביזה ושלל.

הציניקאים אומרים שהציבור מרוגז מפני שהוא מקנא במושחתים רמייהמעה. אינו סבור כך.

ה' ביום הזה. וירגמו אותו כל ישראל אבו, וישרפו אותו באש, ויסקלו אותו באבנים. ויקימו עליו גליאבנים גדול עד היום הזה, וישב ה' מתרויאיפני. על כן קרא שם המקום ההוא עמקי עכור, עד היום הזה."

אין לי ספק שהיחס לבונוזי הי רכוש הנמשך בימי מלחמתהשיחית רוד קבע את הרמות המיסרית של המדינה מראשיתה. הוא היה בן בחינת אפון לאומי — האפון שיחושע בן נון מנע אותו ביד חזקה.

הציבור מרוגז מפני שהוא חש, אינסטינקטיבית, שריקבון זה, הי פושט כסרסן בצמרת המדינה, מסכן את קיום המדינה והחברה.

לפי כפי שהיה רוצה, עלול הדבר להתגלות ערב הבחירות הבאות. מה גם שמי חברו העביר חלק מהאשמותיו לידעת שבונוזי מסויים.

מלחמת ימינו של 1956 לא הביאה לאסון דומה. פשוט לא היה רכוש נטוש. השטחים הכבושים היו עניים, והותירו במהירות.

אמנם היו כמה פרשות של שחיתות (כגון פרשת הבולים של סנטהקרינה), אך הן היו מעטות.

קשר בין ריקבון זה ובין שללהמלחמה אינו חדש, גם לא בתולדות מדינת ישראל.

אבל העיקרון עצמו הוא נכון. אין זה מיקרה כי שערוריית השחיתות הגדולה ביותר מזה שנים אירעה דווקא בשטחים הרבים, ודווקא בחברה העוסקת בניצוי רכוש שכוננו שילמלחמה.

הציבור עקב בתרויאיפן גובר ותולך אתרי התפתחות הפרשה. תחילה הגילויים. בעיתון זה, ובדבר, על עסקים בלתיכשרים וגניבת רכוש של מאות אלפי לירות בחברת נתיביירופט, המוסקדת על הנפט

למחרת קום המדינה, תמהו רבים על המהירות המסחררת שבה הפכה חברה חלור ציית, שגאותה (ואף יהירותה) היתה על צניעותההמידות של מנהיגיה, לגן-עדן של קארייריסטים ציניים, וכדאיניקים מכל הסוגים. כשאך הפכו עסקנים בלויים, יושבי

שונה לגמרי המצב מאז מלחמת ששתהימים, שבה נכבשו שטחים עצומים, שלא הוחזרו עד היום.

למרב המזל, נמנעו מעשישוד בעת הכיבוש עצמו. המוראל הגבוה של הצבא, חוש האחריות של המפקדים, ואיבריחת האוכלוסייה, גרמו לתוצאה מבורכת זו.

למחרת קום המדינה, תמהו רבים על המהירות המסחררת שבה הפכה חברה חלור ציית, שגאותה (ואף יהירותה) היתה על צניעותההמידות של מנהיגיה, לגן-עדן של קארייריסטים ציניים, וכדאיניקים מכל הסוגים. כשאך הפכו עסקנים בלויים, יושבי

אלם בן נון הבין שאם יגנוז את התור, כפי שהיה רוצה, עלול הדבר להתגלות ערב הבחירות הבאות. מה גם שמי חברו העביר חלק מהאשמותיו לידעת שבונוזי מסויים.

לפיכך נקט בן נון בשיטה אחרת. הוא מינה את אחד מלבלרי יריחו כחוקר פרטי. הלה נפגש עם מנהלי נתיבי יריחו, שמע מה בסיסם, ולבסוף מסר ליוזי בן נון מס' קנות, שפורסמו כעבור זמןמה.

לא מצאתי הוכחות," קבע הי לבדר, "כי אכן הטא עכן דה' אלו הי ישראל."

אין זה מיקרה שהדבר אירע בסני. הוא לא יכול היה לקרות בישראל עצמה.

קודם כל, מפני שהיה דרוש מעטה של סודיות. כל מה שקשור בנפט של סיני, שניצולו כרוך בעיות מדיניות וכלכליות סבוכות, היה סודי. קל הרבה יותר לגנוב בחדר חשוך, מאשר באולם מואר.

הוא אישר שאמנם נתגלו מתחת למרצ' פות בוילה של עכן בן כרמי "אדרת שיונע אוח טובה, 200 שקלים כסף, ור לשון זהב אחד שמישקלו 20 קילו," כולם מן הרכוש שהוחרם בשטחים המוחזקים. אך לא נמצאו הוכחות חותכות שאלה נגנבו על ידי בן כרמי."

"איני מפקפק בכך שבן כרמי פעל ב תוסלב," סיכם הלבדר, "מה גם שיש בידו אישור לביצוע ההעברה הנל מטעם הממונים עליו."

עכן בן כרמי: "ויסקלו אותם באבנים..."

שנית, מפני שבחיפושן של ימי מלחמה ונצחון, ניתן היה לסדר פרוטקציונרים בעמדותמפתח, בלי בעיות פורמליות חמורות. דברים נחתכו ונעשו באופן פרטינוני, כביכול, מבלי שאיש העוז לשאול שאלות מיותרות.

על סמך חוותידעת זו, קבע בן נון שאין מקום להדחת בן כרמי מתפקידו כמנהל נתיבי יריחו. הוא גם סירב להעביר את המימצאים לידי המשטרה, כדי למנוע את פיצול החקירה בין הרשויות השונות. הוא דחה מכל וכל הדרישה למינוי ועדתחקירי רה ממלכתית.

"אבסורד הוא להניח," קבע ראשיהממשלה, "שיש עניין ציבורי במעשים המיוחסים למר עכן בן כרמי. אלה הם חריגים של מהי ככך, המתווים לכך היותר פגם אפתמי."

קרנות וועדות, לשרים, הם התנפלו בבול-מוס מסורף על דירותשרד, מכוניותשרד ומכירותשרד.

איך התחיל הבולמוס הזה? הוא התחיל בכיזה.

במלחמת השיחרור, שוחרר, בין השאר, רכוש עצום של אוכלוסיית הארץ. חלקו נשדד באופן מאורגן. תחת פיקוח ציבורי, על ידי העברתו לאפוטרופוס על רכוש הנפקדים. אולם חלק שני — עצום בהיר קפו — פשוט נעלם.

המצרי בסני. לאחר מכן, העברת העניין לחוקר פרטי, ללא סמכויות. ממקורבי שרי המישפטים. לאחר מכן הוד"ח התמוה של החוקר, שהעניק תעודותיושר לחשודים אשר מעשיהם זעקו לשמיים, ואשר החוקר עצמו קשר אותם בפרשה של גניבות ב סנומים אגדתיים. לאחר מכן העברת העניין למבקר-המדינה, תחת העברתו לידי המישטרה. לאחר מכן החלטת מבקר-המדינה להעביר בכל זאת את הצד הפלילי לחקר רת השוטרים. לאחר מכן סירוב המישטרה לאסור את החשודים, כפי שהיתה עושה בכל מיקרה אחר. הנוגע לגניבות בממדים של אלפית מן הרכוש שנגנב כאן.

הציבור חש שכאן מפרויה משהו, ושפירחון זה רכך בכמה מגדולי המדינה.

בשאתנפש גינה בן נון את האופוזיציה התבוסנית, שרצתה למצוא קשר כלשהו בין כשלונות מסויימים של צה"ל בקרבות ליד העי.

"זהו נסיון נלוז לפגוע במוראל שד צה"ל, עידינו ניפוח פרשה חסרתמשמעות. העניין כונו יישי כה בעוד כמה חודשים."

שהרי מי שקודח נפט בסני, ומשקיע בכך הון-עתק, יוצא מן ההנחה שישראל לא תחזיר לעולם את השטחים המוחזקים.

בדומה: קודחי נפטסיני, כמו בוני מצודתיכפר, מאמינים בפתרי דיבם שממשלת ישראל משקרת לעם ולעולם ככה הצהרותיה על נכונותה לזכות שלום, ולסגת ל"גבולות במוחים" שעליהם יוסכם במשאומתן שאין בו תנאים מוקרימים.

גילויים אלה באים בשעה שעליית המחירים מורידה את שכר העובדים. בשעה שבאסר על העובדים להיאבק על עליית שכרם. בשעה שוועדה נכבדה עומדת להכביד את עול המיסים על ידי ביטול הנחות שונות. בשעה שהסיפורים על ביזבוב כספי הציבור, בידי שרים ופקידים וציניקים ממלאים את עמודי העיתונים.

לא שפרשת עכן בן כרמי בן כרמי בן כרמי, וגם לא כעבור כמה דורות. כי יהושע בן נון, נהג, בידוע, אחרת.

הושע בן נון הקים גליאבנים בעמקי עכור, כדי שיזכרו את המקום.

כיום אין עמקי עכור מקום אחד ונידת. האווירה העכורה היא סביבנו, והמדינה כולה הופכת עמקי עכור.

אינו דוגל בשיטות הקיצוניות של יהושע, אך הדוואי והיה לנו איש כמות.

אחרי שהגל הראשון של החיילים הי קריבים כבש עיר או כפר ועבר הלאה, בא גלגל של בווייהכיהוה ורוקן את הבתים. כמויות עצומות של ריהוט וחפציביית נשי דדו. בתים, עסקים, אדמות, מחצבות — הופקעו על ידי פרוטקציונרים. מיבצעשוד עצום זה שינה את דמות

בכך לא נבדל יהושע מאלפי מפקדים אחרים, לפניו ואחריו. בכל התקופות הרי ליטו מצביאים מעולים שיש להוציא להרי רג את הבונוזים — לא לליכך מתוך רחמנות על אוכלוסיית השטחים הכבושים, ואלא מתוך הבנה שצבא של שודדים מוכי רחל להתפרק מבחינה מוסרית. להתנוון ולאבד את רוחו. ויימס לבב העם ויהי למים, כפי שקרה לבני ישראל לפני העי. יהושע העביר את החקירה לידי השוטרים (המלאכים). אלה ערכו חיפוש ביד אוחלו של עכן ומצאו את הרכוש הגנוב מן החרם.

ויקח יהושע את עכן ואת הבסוף ואת האדרת ואת לשוןהזהב, ואת בניו ואת בנותיו, ואת שורו ואת חמורו ואת צאנו, ואת אוהלו ואת כל אשר לו, וכל ישראל עימו, ויעלו אותם עמקי העכור.

ויאמר יהושע: מה עכרתנו — יעכרך